

В Севлиево отбелязват 150 години от въздигането на храм „Света Троица“

Възможността да се построи „нова“ църква в Севлиево била използвана веднага след края на т. нар. църковна борба, завършила през февруари 1870 г. с узаконяването със султански ферман на Българската екзархия.

Най-уважаваните представители на българската общност, които били и църковни настоятели, събрали веднага необходимите средства. Възложили строежа на прочутия български майстор строител от Трявна Уста Генчо Кънев „Големия“ /1829 - 1890/. До 1870 година вярващите от Севлиево присъствали на църковни богослужения в т. нар. „стара“ църква „Свети пророк Илия“, намираща се на място, където от незапомнени времена е съществувал християнски храм, възобновен през 1834 г.

След втората половина на XIX век част от българското общество продължава да укрепва икономически, въпреки ограниченията, налагани от турските

власти, засилва се стремежът за утвърждаване на националната идентичност, води се т. нар. църковна борба, която завършва на 28 февруари 1870 г. с узаконяването със султански ферман на Българската екзархия.

Важна роля в уреждането на въпроси и спорове от всякакъв характер през периода на Възраждането в града имала Севлиевската българска община. Нейни представители са били най-уважаваните представители на българската общност. Обикновено те са били и църковни настоятели. В края на 60-те години на XIX век тази най-представителна част от севлиевици решила, че един християнски храм е недостатъчен за нарасналото българско население на града. Именно те са събрали и необходимите за построяването й средства. В строителния комитет, оглавен от Ханчо Ботев, влизали градските първенци Иван Бенчев Крушевец, Илия Денчев, Кара Иван Хинков, Димитър Чаракчиев, Иванчо Пешев /бащата на Стефан Пешев/, Марин Дандолов, Христо Маринов и други, повечето представители на табашкия еснаф. Значителни средства били събрани като дарение, но севлиевските граждани, от малки до големи, се включили в строежа и с доброволен труд. „Като дете съм помагал при постройката на севлиевската църква „Света Троица“, носех пясък, тухли, вар и пр.“, си спомня в мемоарната си книга „Историческите събития в живота ми...“ известният политик и общественик Петър Ив. Пешев.

Църквата „Света Троица“ се въздигнала като една от най-представителните сгради в Севлиево до Освобождението.

На западната фасада над входа ѝ е поставен следният надпис: „Съградися тази свята църква в името на света Троица, светите равноапостоли български просветители Кирил и Методия и свети Йоана Рилски с пристояването и иждивението на родолюбивите севлиевици граждани Севлиево, 1870 Октомври 19“. Още преди Освобождението църквата „Света Троица“ се превръща в едно от средищата на духовния и обществен живот в града.

Внушителната сграда е изградена от дялан местен камък с три олтарни абсиди, като средната се издига до покрива. Красотата на бароковите форми и линии продължава и във вътрешността на храма – високи и стройни колони поддържат широки полукръгли арки, върху които се издига голям купол. Иконите за първия иконостас на храма са изписани от известните иконописци Станислав Доспевски и Цаню Захариев през 1870-1872 г. След направата на нов иконостас част от тази изключително ценна иконна сбирка е пренесена през 1905 г. в новопостроената църква на Батошевския девически манастир.

Стенописите са красиво изписани, радват очите и извисяват духа.

В двора на храма са гробниците на руските войни, загинали за Освобождението на България. При олтара на църквата са погребани обесените на площада в Севлиево ръководители на Априлското въстание в Севлиевския край. В близост, в тишината на църковния двор, почива и председателят на революционния комитет Стефан Пешев, принесъл се заедно с другарите си в жертва пред олтара на свободата. В наши дни подът на храма е покрит с дъсчено дюшеме. Заради неговото износване, а и по повод 140-ата годишнина, църковното настоятелство на храма започва подменянето му с ново. В процеса на разчистването се разкрива старата подова настилка. Тя е направена от значителни по размери каменни плочи. Особена внушителна е плочата с диаметър приблизително 2 метра, която е положена точно под централния купол. Външните очертания на кръга са подчертани от около 20-сантиметров бордюру от специално изработени триъгълници от червена теракота.

В центъра плочата е прорязана и в нея е вграден камък. Вероятно той е или под него лежи „основният камък“ на сградата. Вляво от тази композиция, в близост до северната стена на храма е вградена каменна плоча. В нея са вдълбани и ясно личат годината 1874, а под нея са изброени „ПЕНКУ, ИВАНУ, СИН МУ, НИКОЛА, ПЕНКУ САВЮВЪ“. Дали това са имената на дарилите средства, или на майсторите каменоделци, доставили и монтирали плочите безвъзмездно, не е от съществено значение.

Важното е, че това са севлиевски родолюбци и радатели за българската църква, чиито имена отново са скрити за очите, но делото им ще преbъде. Днес вярващите отново събират дарения. Те са необходими за осъществяване на различни инициативи на църковното настоятелство, сред

които издаването на кратка история на църквата, чудесен дар за отбелязване на 150-годишния юбилей на „новата“ църква в Севлиево.

Автор: Ивета Миленова

Източник: rositza.com